

DECISIO VIII.

R. P. D. PIROVANO.

Romana Alimentorum.

Veneris 1. Aprilis 1639.

SUMMARIUM.

- 1 Alimenta mulieri præstanda sunt, lite pendente sup. r. matrimonio. Amplia ut nu. 2. Marito non valente præstare, focer tenetur, numer. 3. Et de ratione, numero 4. Arbitrio Judicis omnibus circumspèctis taxantur, nu. 5. Pendente lite super validitate matrimonii præstantur, n. 8.
- 6 Mulier nupta, præter dotem nil aliud habere solet. Amplia ut n. 10.
- 7 Bonis juris præsumptio ex validitate matrimonii oritur.
- 9 Decis. 1012. part. 3. divers. declaratur.

Lite contestata per DD. Nicolaum Patrem Francisci, ac Stephanum, & Lazarum Fratres, super nullitate matrimonii contracti per eundem Franciscum cum Petronilla, dubitatum fuit an eidem Petronillæ sint subministranda petita alimenta, & sumptus litis, & ad quam summam, & esse danda viginti quolibet mense pro alimentis; pro sumptibus vero litis nihil pro nunc esse erogandum fuit responsum.

Fundat enim Petronilla intentionem suam super matrimonio contracto in faciem Ecclesiæ cum Francisco, juxta Trident. dispositionem, & adhuc in statu validitatis existente; quod etsi à marito, focero, & fructibus respectivè impugnetur interim, lite pendente, * sicuti ab eisdem alimenta sunt præstanda leg. si neget, ff. de liber. agnos. Afflict. decis. 152. n. 4. Sanchez de matrimon. lib. 2. di. put. 41. numero 51. Surd. de aliment. tit. 1. quæstione 118. n. 6. Fontanell. de pact. nupt. tomo 2. claus. 6. gloss. 2. part. 3. n. 32. etiam, nullâ habitâ ratione dotis solutæ * vel non solutæ c. ex parte de accusat. Sanchez dicta disput. 41. n. 51. libr. 4. disput. 26. nu. 21. & marito non valente ea præstare, à Socero * veniunt præstanda; per leg. si filia s. si filiusfam. ff. famil. ercis. quia focer tenetur agnoscere * onera filii inter quæ est nulum alimentare. Bart. in tract. aliment. num. 6. Surd. eodem titulo, comprobans ex aliis, tit. 1. quæst. 38. nu. 1. & seqq.

Quantitatem autem solvendam quolibet mense, Domini determinarunt in scutis 20. monetæ, inspecta qualitate personarum, & necessitate uxoris sive nurus respectivè *, & prout Judicis arbitrio esse taxandum omnibus circumspèctis probarunt Covarruv. pract. quæst. capite 6. numero 7. Molin. de primogen. lib. 2. capite 16. numero 47. Fontanell. de pact. nuptial. tom. 2. clausul. 6. gloss. 2. part. 3. num. 65.

Non obstat quod in Petronilla deficient requirita paupertatis & boni juris cum quibus solent à giudice decerni alimenta; quia paupertas tanquam qualitas connaturalis facillè præsumitur; sed multò magis in muliere nupta * quæ regulariter nihil præter dotem habere solet, Angel. Aret. consilio 81. n. 2. Socin. sen. conf. 9. n. 3. l. b. 1. Quæ præsumptio semper recipitur non docto ex adverso de contrario, ut in decis. 398. n. 5. coram Papa Gregor. XV.

Quò verò ad bonum jus, cum de matrimonio cum Francisco in faciem Ecclesiæ contracto sufficienter constet, ex particula libri Parochi formiter extracta, & producta, inde ex statu validitatis matrimonii * oritur præsumptio boni juris. Bart. in leg. si neget numero 2. ff. de liber. agnos. Alciat. præsumpt. 9. numero 11. regul. 3. Decian. conf. 66. n. 2. vol. 2.

Non obstat quòd pendente lite super validitate matrimonii * alimenta non sint subministranda. Rota decis. 1012. part. 3. divers. & multo minus habitanti seorsum à marito; ex quo in illo etiam casu cesset requisitum paupertatis. Surd. de aliment. tit. 1. qu. 32. n. 17. & seqq.

Quia decisio 1012. in suis terminis bene procedit in muliere petente remissionem ad probandam existentiam matrimonii, de quo in actis non constabat: in præsentem autem Franciscus conatur impugnare matrimonium jam contractum, & statum validitatis habens; Ex quo statu oritur boni juris præsumptio, quæ non potest considerari cessante, aut nondum facta probatione matrimonii. Habitatio verò Petronillæ seorsum à Francisco non provenit ex facto illius, sed ejusdem Francisci, qui illam deseruit, recedendo ab Urbe, & transferendo se in partibus longinquis, ita ut magis aggravetur * paupertas ejusdem mulieris, ut ponderat Fontan. de pact. nupt. claus. 6. gloss. 2. part. 4. nu. 70. Et ita, &c.

DECISIO IX.

R. P. D. PIROVANO.

Romana Alimentorum.

Lunæ 4. Martii 1641.

SUMMARIUM.

- 1 Alimenta mulieri præstantur à marito, vel focero, dum pendet lis super nullitate matrimonii.
- 2 Mandati procuræ defectus impedit litis contestationem.
- 3 Lis ex quibus contestetur? Cum forensi sine mandato esse nequit, n. 4.
- 5 Mandatum procuræ conjecturis probatur.
- 6 Inventarium probat contra conscientem.
- 7 Maritus uxorem indotatam alere non tenetur.
- 8 Socer nurum indotatam alere non tenetur.
- 9 Appellatio non datur in causa pro alimentis futuris.

Censuerunt DD. standum esse in decisis in hac causa, prima Aprilis 1639. in qua fuit conclusum subministranda esse alimenta Petronillæ ad rationem scutorum 20 monetæ, quolibet mense, ad quæ tenetur maritus * & focer respectivè pendente lite super nullitate matrimonii, leg. si neget, ff. de liber. agnos. Afflict. decis. 152. n. 4. Sanchez de man. disput. 42. n. 51. Surd. de alim. tit. 1. qu. 118. n. 6.

Non obstat quòd nulla lis pendeat, inter D. Nicolaum patrem Francisci, & Petronillam * deficiente mandato. Cassad. decis. 6. de dol. & contum. & 5. ut lit. pendens. Caputaq. decis. 164. n. 1. p. 2. ut propterea cessante hac lite altera dependens alimentorum prosequi non potest.

Quia contrarium ex actis apparet, dum Mutius Asculanus procurator Nicolai substitutus, à Stephano, vigore mandati dati ab eodem Nicolao, in

DECISIO X.

R. P. D. BICHIO.

Romana hæreditatis de Fabilis.

Lunæ 29. Aprilis 1641.

SUMMARIUM.

- 1 Manutentionis ad effectum possessio probatur ex instrumento possessionis, alio non existente in possessione.
- 2 Titulus pro hærede est universalis.
- 3 Possessione acquirenda magis attenditur causa universalis actus, quàm actus exercitium. Declara ut n. 4. & n. 5.
- 6 Suitas in hæreditibus matris deest.
- 7 Sequestro est locus, ubi neutra partium possidet.

Proposui dubium, an, & cui dandum esset mandatum de manutenendo in possessione bonorum hæreditariorum Victorie Tagiamoræ, & dandum esse Catharinæ, & Petro, responsum fuit quoad domum, & mobilia, quò verò ad alia mandatum Domini, quod apposito sequestro videatur de bono jure.

Nam domum, & mobilia possideri à Catharina, & Petro constat ex publico Instrumento actualis apprehensionis, † quod alio non existente in possessione relevat, etiam ad effectum manutentionis, l. prædia, ubi not. omnes ff. de acquir. possess. Abb. in cap. cum nobis n. 5. de præscript. Rota decis. 629. n. 1. p. 4. divers. & alias sæpissimè.

Aliorum verò bonorum possessio non fuit probata, nec ad eam acquirendam satis fuit ingressus Catharinæ, & Petri in alterum ex corporibus hæreditariis cum titulo † pro hærede, qui universalis est juxta in l. restitu. 37. ff. ad Trebell. ubi glos. verb. Earum, notat quod facta fideicommissario per hæredem gravatum restitutione, in una re censetur facta in omnibus, eò quòd titulus fideicommissi est universalis; & regulare est, quod in acquirenda possessione magis † attenditur causa universalis actus, quam ipsius actus exercitium. Bald. in repet. l. n. 24. vers. Tu dic. Ceman. lib. Felin. in cap. auditis n. 19. ubi infert ad plura de præscript. Giovagn. conf. 9. n. 44. lib. 1. Rota decis. 139. n. 12. part. 2. divers. & in Romana locorum Montium 4. Julii 1640. coram bon. mem. Cocc. Dec.

Quia textus & glossa in d. l. restituta intelligenda est respectu acquisitionis ipsius Juris universalis, † ita ut apprehensa, seu restituta una re particulari universum jus hæreditarium acquisitum dicatur: Cæterum quia possessio in ejus adeptione factum desiderat, l. quemadmodum ff. de acquir. possess. propterea in singulis corporibus hæreditariis necessaria est particularis apprehensio, quamvis titulus sit universalis, uti distinguendo bene explicat dictum textum in l. restituta. Bart. ibid. sub n. 1. vers. quedam. Jaf. in l. 3. n. 30. ff. de acquir. possess. Alex. ibid. n. 22. ff. eod. Innoc. in cap. in præsent. n. 2. de probat. Gomez ad l. 45. Taur. sub n. 39. infr. mod. ubi quod pro hac opinione facit text. in l. 6. veteris, & in l. qui absenti §. fin. ff. acquir. possess. Surd. conf. 135. n. 65. & conf. 160. n. 12. Peregr. de fid. art. 48. n. 775. & seqq. ubi respondet omnibus contrariis, Guttier. part. quæst. lib. 5. c. 64. n. 3. & 5. Molin. de primogen. lib. 4. c. 2. n. 22. & 23. Gaill. observat. 129. n. 6. & 8. lib. 2. Menoch. de retin. remed. 3. n. 2. & 1. qui loquitur in specie

in personam ejusdem Stephani ejus filii transmissit monitorium eidem Petronillæ petens declarari licuisse, & licere eidem Francisco cum alia muliere liberè, & licitè * posse contrahere, & alios actus in causa fecisse cum quibus lis, & ceu lites solent contestari. Clem. 2. ut lit. pendens. Belam. decis. 544. vers. cit. quidem. Cassad. dec. 1. n. 4. eodem tit. ut lit. pendens.

Quod si replicetur non constare de mandato Nicolai in personam Stephani filii, & quatenus possit diu constare ex attestazione Notarii actuarii, de tenore tamen, cum Notarius non attestetur, inde inferri non possit dictum mandatum fuisse datum ad causam nullitatis matrimonii agendam, & cessante mandato Nicolaum forentem * conveniri non posse à Judice causæ incompetentente. Bald. conf. 167. nu. 3. vol. 3. Laderch. conf. 15. n. 6. Mantio. de conject. lib. 14. tit. 39. n. 11.

Quia certum est D. Stephanum substituisse mutuum Asculanum, præmissâ narrativâ, se esse procuratorem Nicolai patris ad talia peragenda specialiter constitutum, prout de ejus mandato procuræ docuit, & Notarius causæ afferit in attestazione data in summario Petronille n. 1. Unde vel mandatum Nicolai patris originale in actis penes Notarium Actuarium non reperitur, prout in facto præsupponitur, ut videri possint facultates procuratori constituto datæ, & tunc aut mandatum est in posse D. Stephani ad probandum defectum suæ facultatis, poterit illud producere, aut deperditum est interim ex actitatis & profectus ab eodem Asculano substituto, inhærendū erit præsumptioni existentie mandati: † quod procul dubio conjecturis, & præsumptionibus potest probari. Cassad. decis. 3. de procur. n. 4. & 5. Cæsar de Grass. decis. 3. eodem tit. & 44. n. 1. coram Papa Greg. XV.

Non obstat, quòd etiam supposita validitate mandati, neque Franciscus maritus, neque Nicolaus pater Francisci teneatur ad alimenta præstanda Petronillæ, deficiente fundamento paupertatis ex Inventario solemniter facto * per matrem Tutricem, & Caratricem Petronillæ, & suorum, & additione hæreditatis patris earum, in quo descripta reperiuntur stabilia magni valoris, quod procul dubio contra eam probat l. fin. C. de arbitr. tutela, & decis. 575. nu. 3. coram Papa Greg. XV.

Quia ex eodem Inventario locuples probari non potest, dum hæreditas patris ad eam, nec sorores pertinent existentibus fratribus, sorores excludentibus ex dispositione statuti Urbis, c. 151. lib. 1. remanente tantummodo eisdem fratribus onere eas dotandi, prout Petronillam dotarunt.

Nec juvari possunt Franciscus, & Nicolaus, quòd dos verè soluta non fuerit marito, * & tunc sicuti maritus non tenetur alere uxorem. Rot. decis. 907. n. 3. p. 4. divers. & 470. n. 4. p. 2. rec. ita & facer * ab eodem onere liberetur. Surd. de alim. tit. 1. qu. 38. n. 25.

Quia solutio dotis probatur ex Instrumento authentico, quòd datur, exceptio autem fictionis, & solius apparentie solutionis adhuc non est probata, & propterea impedire non possit judicium executivum præstationis alimentorum, dum agitur de futuris, non autem de præteritis alimentis, pro quibus non datur appellatio, † ex quo delationem non patiuntur. Bart. in l. mo-la n. 5. ff. de alim. & cib. leg. Specul. de appell. §. in quibus autem n. 11. Afflict. decis. 152. n. 30. & 764. n. 1. part. 1. divers. Et ita, &c.

ad effectum Manutentionis; Gratian. *discept.* 210, n. 43, & hanc opinionem continuo amplexa fuit Rota *decif.* 162, n. 11, *decif.* 403, n. 3, part. 4, *divers.* *decif.* 321, n. 30, in *impress.* post *Modern.* *Perusin.* de *manuten.*

Et quod dicitur magis attendi causam universalem, quam exercitium actus procedit in materiis Jurisdictionibus Decimilibus, vel similibus, in quibus universalitas causæ, juncto actu aliquo particulari, trahit possessionem totius; quia in illis est dare contiguitatem quandam Juris, & accessionem partium inter se, eo quod sunt coæquæ, & subjunctivæ ejusdem generis, ut egregie declarat Felin. in *d. cap. auditis* sub n. 19, col. 12, de *prescript.* & latius Ant. de Butr. in *cap. fin.* nu. 47, de *caus. poss.* & *propriet.* post Innoc. in *cap. dilectus* sub n. 3, *vers.* Nam cum de appell. *Monach.* quem refert & sequitur Bald. in *l. 2, nu. 57, vers.* Sed contra; ubi quod ea, quæ sunt ejusdem rationis & conditionis intelliguntur esse continua, ideoque apprehenso uno, fit extensio ad reliqua, *C. servit. & aqu. Hostien.* in *d. cap. dilectus* sub nu. 1, *vers.* cum hæc Jura, Joan. Andr. *ibid.* n. 4, *vers.* sic enim. Sterr. Boic. n. 9, & 2, *seqq.* Quæ ratio cessat in prædiis, ac rebus de sui natura dividuis & actu ipso separatis. *Giov. conf.* 8, n. 129, lib. 1. Bald. *Surd.* & alii *supra* allegati, Rota *dec.* 35, n. 29, part. 5, *recentior.*

Minus quoad alia bona suffragatur Catharinæ & Petro Statutum Urbis, *cap.* 147, continuativum possessionis defuncti in hæredem; quia, cum loquatur de hærede suo cum taxativa tantum, *ibi*, in hæredes suos tantum, non habet locum in hæredibus matris, quibus deest fuitas * sicut in matre deest Patria potestas, quæ est fundamentum fuitatis, *§. sui autem*, & *§. seqq. instit. hæred. qual.* & *diff. §. feminae instit. de adopt.* *Surd.* de *alim.* tit. 2, q. 2, n. 51, cum aliis allegatis modernis *Brascheffen.* ad *stat. Urbis* lib. 1, *cap.* 147, n. 5, & *seqq.*

Atque hinc debuit utique per domum, & mobilia apponi sequestrum, cui etiam in profanis locus est, * quando neutra partium possidet, vel saltem turbida est illarum possessio, donec interim de bono Jure cognoscitur. *Barbos.* in *l. unica* n. 7, *C. prohib. sequestr. possess.* & *fruct.* *Abb.* in *cap. dilectus* n. 14, eodem tit. *Menoch.* de *adipiscen. rem.* 6, sub n. 32, & de *retin. remed.* ult. nu. 45, *Scacc.* de *appell.* q. 17, *limit.* 6, *memb.* 2, n. 18, *Cyriac.* *cont.* 10, n. 61, *Rot. decif.* 435, part. 4, *divers.*

DECISIO XI.

R. D. PIROVANO.

Ferrariensis. Manutentionis.

Veneris 14. Junii 1641.

SUMMARIUM.

- 1 Manutentio possidenti non denegatur. Nudum factum possessionis respicit, n. 13. Ex sola detentatione conceditur, n. 14.
- 2 Possessio naturalis remanet penes reservantem usufructum, & civilis transit in proprietarium. Civilis trahit ad se naturalem, n. 3. Ob resistentiam statuti acquiri nequit, n. 7.
- 4 Clausulæ reservativæ jurium præservant à præjudicio. Declara ut n. 5. & n. 6.

8 Fundamentum suæ intentionis unusquisque probare tenetur.

9 Statutum alleganti onus probandi qualitates illius incumbit. De continuanda possessione non suffragatur, quando possessio est penes alium, n. 18.

10 Forensis dicitur non probans se Civem.

11 Civitas post ejus quæsitum tertio superveniens non prodest. Ex habitatione decenniali acquiritur n. 12.

15 Decretum irritans non inficit detentationem facti.

16 Fiscus solus de incapacitate forensis excipit.

17 Legati facultates sunt majores indicis ordinarii.

19 Creditor potest insistere super bonis sibi obligatis.

Censuerunt Domini standum esse in decisis in hac causa 28. Januarii præteriti; quoniam D. Joannes Nicolaus docet positiva Ducis Torquati possessione, & sui ipsius successiva, & continuata, judicialique decreto confirmata, & per Ducissam Felicem, cum publicis documentis ratificata, cui visum fuit esse inhærendum ad effectum hujus summarissimi interdicti retinendæ, & cum qua familia mandata petentibus non sunt deneganda *§. retinendæ, instit. de interd. l. si duo, ff. uti possid. cap. licet causam de prob. cum alleg. in decisione causæ.*

Non obstant ea, quæ replicantur ad evitandam relevantiam hujus probationis, & observantiam acquisitionis possessionis.

Quoniam respectu probationis possessionis, tam juris præsumptione, quam testibus, & locationibus conclusenter probatur Ducem Torquatum actu possidisse Villam Bagnoli, dum vixit, & post illius obitum eandem apprehendisse D. Joan. Nicolaum illius hæredem, quam semper retinuit, & de voluntate Ducissæ Felicis, etiam ea decedente, continuavit, ut in prima decisione fuit probatum; quæ propterea non evitantur ex eo quod dicatur Castaldariam transivisse in fundum dotalem, & ejus possessionem quæsitam fuisse Ducissæ, etiam constante matrimonio, & constitutum appositum in datione in solutum, per Comitem Bevilacquam, tam ad favorem Ducis, quam Ducissæ operari suum effectum, etiam viro defuncto, ac demum ex locationibus factis, etiam nomine uxoris probari saltem Ducissæ possessionem, jure familiaritatis, quam morte viri superveniente, potuit illa reassumere, & seu mutare, quibus omnibus in prima decisione fuit satisfactum, & eo plenius, ex decreto legati, obligatione, & ratificatione Ducissæ, fuerunt admittæ, quæ respiciebant actus possessorios per Ducem viventem factos, dum eadem Ducissa fuit restituta quoad medietatem liberè; quo verò ad aliam medietatem respectu usufructus tantum per mortem dictæ Ducissæ finiendi, & consolidandi cum proprietate ad favorem D. Nicolai, & aliorum vocatorum in testamento D. Ducis, adeo quod per reservationem usufructus, quæ legitur in decreto & civilis remanserit penes D. Joann. Nicolaum proprietarium, non secus ac si in vim pacti propter ratificationem, & obligationem in forma Camera Apostolicæ, & executionem fuisset conservata. *Surdus consilio* 447, numero 8. *Gratian. disceptation.* 755, numero 35. *Rot. decif.* 588, numero 3, part. 2, & 282, numero 3, part. 3, *recent.* Cum qua licuit eidem D. Joann. Nicolao in instanti obitus Ducissæ

3 Ducissæ attrahere & naturalem pro manutentione obtinenda sufficientem per *l. si arrogator* ubi Bart. n. 12, *ff. de adopt.* *Menoch. consil.* 139, n. 16, cum allegatis in *1. decision.*

Nec hujusmodi actus Ducissæ præjudiciales salvari possunt ex amplissimis clausulis reservationis, & quasi noluerit sibi præjudicare, nec etiam in possessorio. *Rot. decif.* 340, nu. 12, part. 5, *recent.* cum allegatis per *Add. ad dec.* 332, *coram Papa Greg. XV.*

Quia stante ejusdem decreti acceptatione per Ducissam, versamur in actu voluntario & ratificationis, & confessionis abdicatæ possessionis, per quem D. Joan. Nicolaus constitutus fuit possessor manutentionis in hoc summarissimo retinendæ, *Honded. consil.* 86, nu. 44, lib. 2, *Mantic. decif.* 332. *Seraph. decif.* 877, n. 2, & cum hac distinctione acquiescentiæ, aut non acquiescentiæ decreti judicialis transeunt, Adducti ad eandem *decif.* 332. *Papæ Gregorii XV.* cui eo magis est inhærendum, quando, ut in præfenti præservatio ad omnem effectum redditur incompatibilis cum alia parte decreti, in qua duæ declarantur adversativæ, ad primam partem scilicet non liberè, sed quoad usumfructum tantum & ulterius per mortem Ducissæ finiendum, & consolidandum cum proprietate ad favorem D. Joan. Nicolai, quæ contingere non possunt, remanente civili possessione, sub conditione suspensiva, propter effectum conventæ, & seu ex pacto decretæ consolidationis, quæ in personam Ducissæ operari non poterat, ut propterea præservatio de alio præjudicio sit intelligenda aliunde * proveniente, quam ex ipso actu ratificati usufructus, & consolidationis, sequendo rationes *Oldradi, consil.* 330, in *fine* passim receptas, *Paris. consil.* 70, nu. 12, lib. 1. *Seraphin. decif.* 756, n. 2, & 883, num. 18, *coram bonæ memoriæ Buratto.*

Quo verò ad obstantiam acquisitionis possessionis, similiter replicata non urgent. Non enim obstat opposita forensitas, quæ ex dispositione statuti Ferrariæ asserbatur impedire acquisitionem stabilium, & possessionem eorumdem, & adeo quod nullam possessionem considerabilem potuerit D. Joan. Nicolaus acquirere. *Lader. consil.* 133, n. 20, & *seqq.* *Rim. jun. conf.* 352, n. 28, & 29, & idem asseruit fuisse firmatum in *Ferrariensis spoliis 25. Junii 1635. coram D. meo Merlino*, & in eadem 16. Januarii 1637, *coram D. meo Panzirolo.*

Quoniam pro responsione adverterunt Domini fundamentum D. Joan. Nicolai pro validitate, & relevantia possessionis adeptæ, non desumi ex dispositione statutorum Ferrariæ, sed ex actu positivo apprehensæ possessionis Villæ, de qua agitur, ut in prima *decif.* fuit firmatum; propterea D. Pendasio hæredi Ducissæ de incapacitate excipienti vigore statuti Ferrariensis incumbit onus probandi hanc negativam, & tanquam suæ intentionis fundamentum. *Innoc. in cap. super his col. 3. de accus. id affirmans, si ve ille sit actor, si ve reus, Corn. consil.* 123, in *fine*, & 250, vol. 1. *Gabr. de prob. latissime comprobans concl.* 6, n. 1.

Præterea idem onus incumbit alleganti statutum qualificatum, prout est, de quo agitur, & probare qualitatem, dispositionem limitantem, aut declarantem, dum ex eodem statuti contextu nascitur. *Jas. in §. actionum n. 128. institut. de act. Cassad. decif.* 10, de *rescript.* *Cephal. consil.* 156, in *fine.* *Surd. consil.* 248, n. 19, plures enim Decisiones ad *Tract. de Alim.*

declarationes leguntur in eodem statuto, *ibi.* Nisi alienatio fuerit de licentia Judicis duodecim sapientum, & *ibi.* Nisi fecerit se alibrari, quorum negativa omnino ab allegante statutum est probanda, nec ex parte D. Pendasii fuit probata.

Non obstant prædicta sufficienter probari eo ipso, quod, dum quis non probat se Civem, & dicatur forensis. *Laderch. consil.* 74, num. 5, & clarius ex productione privilegii civilitatis ab eodem D. Jo. Nicolao, quod contigit post diem delatæ hæreditatis Ducis Torquati, cui non suffragatur & in præjudicium juris, medio tempore tertio acquisiti. *Dec. consil.* 661, n. 14. *Hond. conf.* 5, n. 22. *lib. 1. Laderch. conf.* 74, n. 26. *Surd. consil.* 487, n. 28.

Quia ex allegata notorietate, & privilegio non remanet probata negativa licentiæ Judicis duodecim sapientum, & alibrationis, ac quinquennialis habitationis, & nihilominus productio privilegii non tollit, & quin D. Jo. Nicolaus potuerit esse Civis alio titulo; nempe voluntate, & re ipsa. *Bart. in l. unic. C. ubi pet. tut. & decenniali habitatione*, per quam de Jure absque alibratione solet acquiri civilitas. *Glof. in l. hæres absens §. proinde de judic. & in l. 2. & 3. C. de incol. lib. 10. Bald. in l. 2. C. ubi Senat. vel Clariff. Menoch. de arbit. lib. 2. cas. 86, n. 15, & *conf.* 329, n. 34, atque ita semper intrat defectus probationis istius forensitatis, ex parte excipientis, & quæ probatio rejicienda est ad petitorium, vel ad plenarium possessorium, ubi de justitia possessionis solet esse disputatio, & quæ in hoc summarissimo retinendæ non admittitur; sed nudum factum possessionis attenditur, *l. 3. §. ex contrario, ff. de acquir. poss. Innoc. in cap. bone il 2. de postul. Prælat. Bald. in l. ordinarii juris n. 7. C. de rei vendic. Covar. pract. quæst. cap. 17. Surd. conf.* 93, n. 12. Quod si replicetur in eodem statuto prohiberi forensi, nedum acquisitionem honorum, verum & eorum possessionem, vel quasi, patet responsio ex eodem contextu detentationem & non esse prohibitam; quæ sufficit ad hunc effectum manutentionis, per prædicta, ut plene comprobatur *Surd. alleg. conf.* 93, n. 12, vol. 1. & quod statuentes non intellexerint de possessione nudi facti, facile conjicitur ex combinatione alterius statuti, de continuanda possessione defuncti in hæredem, *ibi*, in quibus habuisset detentationem simplicem, de qua non est facta mentio anteriori statuto, nec ex decreto irritanti, & hujusmodi possessio facti in detentatione consistens, remanet infecta, ut in *causa Farmen. Prioratus coram Otano*, fuit resolutum 16. Januarii, & 16. Februarii 1598, & in *Licien. beneficiorum, coram bonæ memoriæ Card. Cavalerio quæ est 8. inter ejus impressas.**

Secundo fuit responsū D. Pendasium non posse de statuto prohibitorio excipere, & ex quo non emanavit in favorem privatorum, quibus non licet excipere de incapacitate acquirentis. *Glof. in leg. his consequenter §. 1. in vers. non pertinere, ff. famil. hercis.* *Cephal. consil.* 3, n. 122, & 706, num. 26, respondens in casu dicti statuti *Riminald. consil.* 193, numero 22, volum. 1. *Surdus consil.* 48, numero 21, & *consil.* 93, numero 13, dicens distinctionem Alciati contrarium sentientis, esse verbalem, non autem fundamentalem.

Tertio fuit dictum in omnibus fuisse satisfactum statuto: nam ratificatio, & obligatio Ducissæ, quod observantiam decreti prædicti, emanavit cum præfentia Judicis duodecim sapientum

ad effectum Manutentionis; Gratian. *discept.* 210, n. 43, & hanc opinionem continuo amplecti fuit Rota *decif.* 162, n. 11, *decif.* 403, n. 3, part. 4, *divers. decif.* 321, n. 30, in *impress. post Modern. Perusin. de manuten.*

Et quod dicitur magis attendi causam universalem, quam exercitium actus procedit in materiis Jurisdictionibus Decimilibus, vel similibus, in quibus universalitas causæ, juncto actu aliquo particulari, trahit possessionem totius; quia in illis est dare contiguitatem quandam Juris, & accessionem partium inter se, eo quod sunt cœquæ, & subjunctivæ ejusdem generis, ut egregie declarat Felin. in *d. cap. auditis sub n. 19, col. 12, de prescript. & latius Ant. de Butr. in cap. fin. nu. 47, de caus. poss. & propriet. post Innoc. in cap. dilectus sub n. 3, vers. Nam cum de appell. Monach. quem refert & sequitur Bald. in l. 2, nu. 57, vers. Sed contra; ubi quod ea, quæ sunt ejusdem rationis & conditionis intelliguntur esse continua, ideoque apprehenso uno, fit extensio ad reliqua, C. *servit. & aqu. Hostien. in d. cap. dilectus sub nu. 1, vers. cum hæc Jura.* Joan. Andr. *ibid. n. 4, vers. sic enim.* Sterr. Boic. n. 9, & 2, *seqq.* Quæ ratio cessat in prædiis, ac rebus de sui natura dividuis & actu ipso separatis. *Giov. conf. 8, n. 129, lib. 1. Bald. Surd. & alii supra allegati, Rota dec. 35, n. 29, part. 5, recentior.**

Minus quoad alia bona suffragatur Catharinæ & Petro Statutum Urbis, cap. 147, continuativum possessionis defuncti in hæredem; quia, cum loquatur de hærede suo cum taxativa tantum, *ibi*, in hæredes suos tantum, non habet locum in hæredibus matris, quibus deest fuitas * sicut in matre deest Patria potestas, quæ est fundamentum fuitatis, §. *sui autem*, & §. *seqq. instit. hæred. qual. & diff. §. femina instit. de adopt. Surd. de alim. tit. 2, q. 2, n. 51, cum aliis allegatis modernis Braffischeffen. ad stat. Urbis lib. 1, cap. 147, n. 5, & seqq.*

Atque hinc debuit utique per domum, & mobilia apponi sequestrum, cui etiam in profanis locus est, * quando neutra partium possidet, vel saltem turbida est illarum possessio, donec interim de bono iure cognoscitur. *Barbof. in l. unica n. 7, C. prohib. sequestr. possess. & fruct. Abb. in cap. dilectus n. 14, eodem tit. Menoch. de adipsen. rem. 6, sub n. 32, & de retin. remed. ult. nu. 45, Scacc. de appell. q. 17, limit. 6, memb. 2, n. 18, Cyriac. cont. 10, n. 61, Rot. *decif.* 435, part. 4, *divers.**

DECISIO XI.

R. D. PIROVANO.

Ferrariensis. Manutentionis.

Veneris 14. Junii 1641.

SUMMARIUM.

- 1 Manutentio possidenti non denegatur. Nudum factum possessionis respicit, n. 13. Ex sola detentatione conceditur, n. 14.
- 2 Possessio naturalis remanet penes reservantem usufructum, & civilis transit in proprietarium. Civilis trahit ad se naturalem, n. 3. Ob resistentiam statuti acquiri nequit, n. 7.
- 4 Clausulæ reservativæ jurium præservant à præjudicio. Declara ut n. 5. & n. 6.

8 Fundamentum suæ intentionis unusquisque probare tenetur.

9 Statutum alleganti onus probandi qualitates illius incumbit. De continuanda possessione non suffragatur, quando possessio est penes alium, n. 18.

10 Forensis dicitur non probans se Civem.

11 Civitas post ejus quæsitum tertio superveniens non prodest. Ex habitatione decenniali acquiritur n. 12.

15 Decretum irritans non inficit detentationem facti.

16 Fiscus solus de incapacitate forensis excipit.

17 Legati facultates sunt majores indicis ordinarii.

19 Creditor potest insistere super bonis sibi obligatis.

Censuerunt Domini standum esse in decisis in hac causa 28. Januarii præteriti; quoniam D. Joannes Nicolaus docet positiva Ducis Torquati possessione, & sui ipsius successiva, & continuata, judicialique decreto confirmata, & per Ducissam Felicem, cum publicis documentis ratificata, cui visum fuit esse inhærendum ad effectum hujus summarissimi interdicti retinendæ, & cum qua familia mandata petentibus non sunt deneganda §. *retinendæ, instit. de interd. l. si duo, ff. uti possid. cap. licet causam de prob. cum alleg. in decisione causæ.*

Non obstant ea, quæ replicantur ad evitandam relevantiam hujus probationis, & observantiam acquisitionis possessionis.

Quoniam respectu probationis possessionis, tam juris præsumptione, quam testibus, & locationibus conclusenter probatur Ducem Torquatum actu possidisse Villam Bagnoli, dum vixit, & post illius obitum eandem apprehendisse D. Joan. Nicolaum illius hæredem, quam semper retinuit, & de voluntate Ducissæ Felicis, etiam ea decedente, continuavit, ut in prima decisione fuit probatum; quæ propterea non evitantur ex eo quod dicatur Castaldariam transivisse in fundum dotalem, & ejus possessionem quæsitam fuisse Ducissæ, etiam constante matrimonio, & constitutum appositum in datione in solutum, per Comitem Bevilacquam, tam ad favorem Ducis, quam Ducissæ operari suum effectum, etiam viro defuncto, ac demum ex locationibus factis, etiam nomine uxoris probari saltem Ducissæ possessionem, jure familiaritatis, quam morte viri superveniente, potuit illa reassumere, & seu mutare, quibus omnibus in prima decisione fuit satisfactum, & eo plenius, ex decreto legati, obligatione, & ratificatione Ducissæ, fuerunt admittæ, quæ respiciebant actus possessorios per Ducem viventem factos, dum eadem Ducissa fuit restituta quoad medietatem liberè; quo verò ad aliam medietatem respectu usufructus tantum per mortem dictæ Ducissæ finiendi, & consolidandi cum proprietate ad favorem DD. Nicolai, & aliorum vocatorum in testamento D. Ducis, adeo quod per reservationem usufructus, quæ legitur in decreto & civilis remanserit penes D. Joann. Nicolaum proprietarium, non fecus ac si in vim pacti propter ratificationem, & obligationem in forma Camerae Apostolicæ, & executionem fuisset conservata. *Surdus consilio 447, numero 8. Gratian. disceptation. 755, numero 35. Rot. *decif.* 588, numero 3, part. 2, & 282, numero 3, part. 3, recentior.* Cum qua licuit eidem D. Joann. Nicolao in instanti obitus Ducissæ

3 Ducissæ attrahere & naturalem pro manutentione obtinenda sufficientem per l. si arrogator ubi Bart. n. 12, ff. de adopt. *Menoch. consil.* 139, n. 16. cum allegatis in 1. *decif.*

4 Nec hujusmodi actus Ducissæ præjudiciales salvari possunt ex amplissimis clausulis reservationis, & quasi noluerit sibi præjudicare, nec etiam in possessorio. *Rot. *decif.* 340, nu. 12, part. 5, recentior.* cum allegatis per Add. ad *dec. 332. coram Papa Greg. XV.*

5 Quia stante ejusdem decreti acceptatione per Ducissam, versamur in actu voluntario & ratificationis, & confessionis abdicatæ possessionis, per quem D. Joan. Nicolaus constitutus fuit possessor manutentionis in hoc summarissimo retinendæ, *Honded. consil.* 86, nu. 44, lib. 2, *Mantic. *decif.* 332. Seraph. *decif.* 877, n. 2, & cum hac distinctione acquiescentiæ, aut non acquiescentiæ decreti judicialis transeunt, Adducti ad eandem *decif. 332. Papæ Gregorii XV. cui ed magis est inhærendum, quando, ut in præfenti præservatio ad omnem effectum redditur incompatibilis cum alia parte decreti, in qua duæ declarantur adversativæ, ad primam partem scilicet non liberè, sed quoad usumfructum tantum & ulterius per mortem Ducissæ finiendum, & consolidandum cum proprietate ad favorem D. Joan. Nicolai, quæ contingere non possunt, remanente civili possessione, sub conditione suspensiva, propter effectum conventæ, & seu ex pacto decretæ consolidationis, quæ in personam Ducissæ operari non poterat, ut propterea præservatio de alio præjudicio sit intelligenda aliunde * proveniente, quam ex ipso actu ratificati usufructus, & consolidationis, sequendo rationes Oldradi, *consil.* 330, in fine passim receptas, *Parif. consil.* 70, nu. 12, lib. 1. *Seraphin. *decif.* 756, n. 2, & 883, num. 18, coram bonæ memoriæ Buratto.***

6 Quo verò ad obstantiam acquisitionis possessionis, similiter replicata non urgent. Non enim obstat opposita forensitas, quæ ex dispositione statuti Ferrariæ asserbatur impedire acquisitionem stabilium, & possessionem eorundem, & adeo quod nullam possessionem considerabilem potuerit D. Joan. Nicolaus acquirere. *Lader. consil.* 133, n. 20, & *seqq.* *Rim. jun. *conf.* 352, n. 28, & 29, & idem asseruit fuisse firmatum in Ferrariensis spoliis 25. Junii 1635, coram D. meo Merlino, & in eadem 16. Januarii 1637, coram D. meo Panzirolo.*

7 Quoniam pro responsione adverterunt Domini fundamentum D. Joan. Nicolai pro validitate, & relevantia possessionis adeptæ, non desumi ex dispositione statutorum Ferrariæ, sed ex actu positivo apprehensæ possessionis Villæ, de qua agitur, ut in prima *decif.* fuit firmatum; propterea D. Pendasio hæredi Ducissæ de incapacitate excipienti vigore statuti Ferrariensis incumbit onus probandi hanc negativam, & tanquam suæ intentionis fundamentum. *Innoc. in cap. super his col. 3. de accus. id affirmans, si ve ille sit actor, si ve reus, Corn. consil.* 123, in fine, & 250, vol. 1. *Gabr. de prob. latissime comprobans concl. 6. n. 1.*

8 Præterea idem onus incumbit alleganti statutum qualificatum, prout est, de quo agitur, & probare qualitatem, dispositionem limitantem, aut declarantem, dum ex eodem statuti contextu nascitur. *Jas. in §. actionum n. 128. institut. de act. Cassad. *decif.* 10, de rescript. Cephal. consil.* 156, in fine. *Surd. consil.* 248, n. 19. plures enim Decisiones ad Tract. de Alim.

declaraciones leguntur in eodem statuto, *ibi*. Nisi alienatio fuerit de licentia Judicis duodecim sapientum, & *ibi*, Nisi fecerit se alibrari, quorum negativa omnino ab allegante statutum est probanda, nec ex parte D. Pendasii fuit probata.

9 Non obstat prædicta sufficienter probari eo ipso, quod, dum quis non probat se Civem, & dicatur forensis. *Laderch. consil.* 74, num. 5. & clarius ex productione privilegii civilitatis ab eodem D. Jo. Nicolao, quod contigit post diem delatæ hæreditatis Ducis Torquati, cui non suffragatur & in præjudicium juris, medio tempore tertio acquisiti. *Dec. consil.* 661, n. 14. *Hond. consil.* 5, n. 22. *lib. 1. Laderch. consil.* 74, n. 26. *Surd. consil.* 487, n. 28.

10 Quia ex allegata notorietate, & privilegio non remanet probata negativa licentiæ Judicis duodecim sapientum, & alibrationis, ac quinquennialis habitationis, & nihilominus productio privilegii non tollit, & quin D. Jo. Nicolaus potuerit esse Civis alio titulo; nempe voluntate, & re ipsa. *Bart. in l. unic. C. ubi pet. tut. & decenniali habitatione, per quam de Jure absque alibratione solet acquiri civilitas. Glos. in l. hæres absens §. proinde de judic. & in l. 2. & 3. C. de incol. lib. 10. Bald. in l. 2. C. ubi Senat. vel Clariff. Menoch. de arbit. lib. 2. *cas.* 86, n. 15, & *conf.* 329, n. 34, atque ita semper intrat defectus probationis istius forensitatis, ex parte excipientis, & quæ probatio rejicienda est ad petitorium, vel ad plenarium possessorium, ubi de justitia possessionis solet esse disputatio, & quæ in hoc summarissimo retinendæ non admittitur; sed nudum factum possessionis attenditur, l. 3. §. ex contrario, ff. de acquir. poss. *Innoc. in cap. bonæ il. 2. de postul. Prælat. Bald. in l. ordinarii juris n. 7. C. de rei vendic. Covar. pract. quæst. cap. 17. Surd. *conf.* 93, n. 12. Quod si replicetur in eodem statuto prohiberi forensi, nedum acquisitionem honorum, verum & eorum possessionem, vel quasi, patet responsio ex eodem contextu detentationem & non esse prohibitam; quæ sufficit ad hunc effectum manutentionis, per supradicta, ut plene comprobatur *Surd. alleg. *conf.* 93, n. 12, vol. 1. & quod statuentes non intellexerint de possessione nudi facti, facile conjicitur ex combinatione alterius statuti, de continuanda possessione defuncti in hæredem, *ibi*, in quibus habuisset detentationem simplicem, de qua non est facta mentio anteriori statuto, nec ex decreto irritanti, & hujusmodi possessio facti in detentatione consistens, remanet infecta, ut in causa *Farmen. Prioratus coram Orano, fuit resolutum 16. Januarii, & 16. Februarii 1598, & in Licien. beneficiorum, coram bonæ memoriæ Card. Cavalerio quæ est 8. inter ejus impressas.****

11 Secundo fuit responsū D. Pendasium non posse de statuto prohibitorio excipere, & ex quo non emanavit in favorem privatorum, quibus non licet excipere de incapacitate acquirentis. *Glos. in leg. his consequenter §. 1. in vers. non pertinere, ff. famil. hercis. Cephal. consil.* 3, n. 122, & 706, num. 26. respondens in casu dicti statuti *Riminald. consil.* 193, numero 22, volum. 1. *Surdus consil.* 48, numero 21, & *consil.* 93, numero 13. dicens distinctionem Alciati contrarium sentientis, esse verbalem, non autem fundamentalem.

12 Tertio fuit dictum in omnibus fuisse satisfactum statuto: nam ratificatio, & obligatio Ducissæ, quod observantiam decreti supradicti, emanavit cum præfentia Judicis duodecim sapientum